

TAALMUSEUM

JAARVERSLAG 2018



TAAL!

INHOUDSOPGAVE

| | |
|--------------|----|
| WOORD VOORAF | 4 |
| INLEIDING | 6 |
| ORGANISATIE | 8 |
| PARTNERS | 11 |
| ACTIVITEITEN | 14 |
| IMPACT | 25 |
| KERNCIJFERS | 30 |



VAL (1922)

KENDRIX MARSHMAN (1899 - 1940)

The first Mr. Marshman (owner) of the building at Zeeherenweg 42, the original owner of the building had passed away. In his will, he designated his house to be a student house, on the condition that it would remain undisturbed. The house is currently occupied by three foreign students. They know nothing about Marshman's fall from heaven. The view of the world from Laiden is not enough for them. Emily Stanbury is in a bit of a hurry. The box is to get to class. Afterwards, she will work out and then have dinner with her housemates. She might work on her thesis, later. Above Marshman's head, clouds: the sun shines in a blue sky. The land is dead. Marshman is dead. Emily leaves in a hurry. Very much alive.

FALL (1922)

KENDRIX MARSHMAN (1899 - 1940)

Fall by Marshman contrasts amicably with the will of the building at Zeeherenweg 42, the original owner of the building had passed away. In his will, he designated his house to be a student house, on the condition that it would remain undisturbed. The house is currently occupied by three foreign students. They know nothing about Marshman's fall from heaven. The view of the world from Laiden is not enough for them. Emily Stanbury is in a bit of a hurry. The box is to get to class. Afterwards, she will work out and then have dinner with her housemates. She might work on her thesis, later. Above Marshman's head, clouds: the sun shines in a blue sky. The land is dead. Marshman is dead. Emily leaves in a hurry. Very much alive.

MOBILE (1920)

H. VAN DER STAAYEN (1894 - 1921)

...

MOBILE (1920)

H. VAN DER STAAYEN (1894 - 1921)

...



AVEL SHARBURY (1911)

...

...

THE ... (1914)

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

WOORD VOORAF

Dit is alweer het vierde jaarverslag van het Taalmuseum. Toen we ruim acht jaar geleden begonnen met de conceptontwikkeling van het museum, stond een belangrijke uitdaging centraal: hoe breng je de impact van taalwetenschappen in beeld? Hoe toon je het belang van de geesteswetenschappen voor de samenleving? Los van de vraag of alles altijd meetbaar moet zijn, is de valorisatie van taalwetenschappen een complex proces. Om die reden is het Taalmuseum opgericht in de vorm die het nu heeft: laagdrempelig, gratis toegankelijk en met de stad als podium. Zo hoopt het museum niet alleen een bijdrage te leveren aan het zichtbaar maken van de relevantie van taal en wetenschap aan de Universiteit Leiden, maar ook aan het verder enthousiasmeren van een breed publiek voor taal en taalonderwijs. Dat de gemeente Leiden zo alert en positief vanaf het begin als partner optrad, laat zien hoe breed gedragen deze ambitie was, en is.

In 2018 is het Leiden University Centre for Linguistics (LUCL) door een internationale commissie gevisiteerd. Het LUCL verenigt taalkundig onderzoek en verzorgt taalkundig onderwijs aan de Universiteit Leiden. Als zodanig stond het LUCL dus ook aan de wieg van het Taalmuseum. In het Research Review van Quality Assurance Netherlands Universities (QANU) dat naar aanleiding van de visitatie is uitgebracht, schrijft de commissie:

“The committee was pleased to note that LUCL researchers did not report seeing any conflict between the needs of science and societal relevance, and that they have found ways of (a) communicating why their science matters for society and (b) deriving socially relevant output from their basic research.

With regard to (a), the committee was particularly excited about the tight cooperation that the Institute has established with the municipality, for example when setting up the Taalmuseum. The committee was impressed

by the strong support the Institute is receiving from the city of Leiden in this respect. The Taalmuseum is a remarkable project. On its website it is described as a contemporary museum that promotes knowledge and enthusiasm for language, which makes language tangible and comprehensible. On the site, visitors learn about the Leiden wall poems, can buy games built around new words entering the language, and can read discussion about ‘correct’ language. The museum also mounts physical exhibitions. It is formally set up as an independent foundation with financial contributions and input from both the public and the university; it is run by projects, with crowdfunding.”

“In summary, LUCL makes an outstanding contribution to society through the high quality and great quantity of its outreach activities...”

De commissie kwam tot de conclusie dat de relevantie van LUCL voor de samenleving “excellent” is.

Het Taalmuseum is trots op deze beoordeling. Als doelstellingen gehaald worden, is dat reden voor tevredenheid. Die tevredenheid willen we de komende periode vertalen naar nog meer en nog betere activiteiten. Want het past niet om op onze lauweren te rusten. Maar op dit moment, hier en nu, danken wij graag iedereen die betrokken is, en is geweest, bij het Taalmuseum en dit mooie resultaat. Op naar de volgende vijf jaar!

18 juni 2019

Namens de Raad van Toezicht en medewerkers van de Stichting Taalmuseum Leiden,

Erik Schilp



به کم که بسته بایم
"به کجا چنین شتابان"
"به هر آن کجا که باند
به هر آنی بر اسرار
مستورند و در این عالم
چو باد بگریزند و در غایت



foto: Patricia Nauta

INLEIDING

Het Taalmuseum wil de impact van de geesteswetenschappen versterken, een brug slaan tussen academie en samenleving, de samenwerking tussen universiteit en stad bevorderen en taal populariseren. In 2018 realiseerde het museum daartoe een flink aantal initiatieven, van tentoonstellingen, fietsroutes en een poëziewebsite tot lezingen en festivals. In dit jaarverslag worden ze op een rij gezet.

Terugkijkend valt vooral de enorme steun op die het Taalmuseum afgelopen jaar ontving. Vrijwel alle initiatieven konden in samenwerking met andere partijen worden gerealiseerd. Meer dan honderd wetenschappers, vrijwilligers, stagiaires en lokale partners waren zeer betrokken. Ook bleken meerdere (regionale) geldschieters bereid een bijdrage te leveren. Het illustreert de stevige lokale verankering die het museum inmiddels heeft verworven.

Het is een fundament waarop het Taalmuseum verder wil en kan bouwen. Het museum beschikt inmiddels over ruime ervaring in de museale omgang met taal, een groot netwerk en een fraai en aansprekend portfolio. Eind 2018 is de balans opgemaakt en de strategie voor de komende jaren vastgesteld. Leiden als afzender, Nederland als podium, dat is onze ambitie. Daarbij past een nieuwe projectdirecteur. Pepijn Reeser heeft begin 2019 het stokje overgedragen aan Tessa Askamp, die eerder als projectmanager voor het Taalmuseum actief was.

Bij de realisatie van onze ambities kan het zeker geen kwaad af en toe in de spiegel te kijken. 2018 biedt daarbij veel inspiratie. Dankzij museale activiteiten, campagnes, permanente werving van vrijwilligers en digitale initiatieven is het museum er voor het eerst in geslaagd het hele jaar zichtbaar te zijn. Ook het aantal activiteiten en het bereik zijn gegroeid. Dat is de verdienste van een groot aantal personen, van wie een aantal in dit verslag ook worden genoemd. Graag spreken wij op deze plek nogmaals onze dank uit aan iedereen die zich in 2018 voor het Taalmuseum heeft ingezet.

DHEID

... is not just a matter of time, but of quality. ...

... is not just a matter of time, but of quality. ...



ORGANISATIE

Stichting Taalmuseum Leiden werd op 1 januari 2018 geleid door een directeur-bestuurder en gecontroleerd door een Raad van Toezicht. Voorzitter Douwe Breimer, die vanaf het begin bij het Taalmuseum betrokken was, trad op 1 juni 2018 af. Het museum is hem zeer dankbaar voor zijn steun en betrokkenheid. Dirk van Delft werd bereid gevonden per 1 juni het voorzitterschap op zich te nemen. In december trad ook Eline Overkleef toe tot de Raad van Toezicht, die daarmee voltallig is. Op 31 december 2018 was de organisatie als volgt:

Bestuur

Directeur-bestuurder: Erik Schilp
Projectdirecteur: Pepijn Reeser

Raad van Toezicht

Dirk van Delft, oud-directeur Museum Boerhaave, bijzonder hoogleraar materieel erfgoed van de natuurwetenschappen, Universiteit Leiden.
Niels Schiller, wetenschappelijk directeur LUCL.
Minke Schat, hoofd publiekszaken Museum De Lakenhal.
Hans van der Meij, directeur academic relations Brill Publishers.
Eline Overkleef, Sponsormanager Cultuur ING.

Redactieadviesraad

Het Taalmuseum wordt bijgestaan door een redactieadviesraad die advies gaf en zorg droeg voor het academisch gehalte van de activiteiten. In 2018 waren de leden: Niels Schiller (voorzitter), Aphrodit Zoufoukaridis, Alwin Kloekhorst, Anthonya Visser, Bernhard Hommel, Claartje Levelt, Gert Oostindie, Gijs van Es, Jenny Audring, Jeroen Wiedenhof, Maarten Mous, Maghiel van Crevel, Nivja de Jong, Ton van Haaften.

Medewerkers

Het Taalmuseum heeft geen medewerkers in dienst. De volgende zelfstandige professionals leverden in 2018 een bijdrage aan het Taalmuseum: AC Gibbs, Adriaan Wormgoor, Andreas Miranda, Anna

Glinka, Anna Visser, Anoesjka Minnaard, Anton Kos, Eline Levering, Erik Olijerhoek, Erik Siebel, Gaston Dorren, Gerre van der Kleij, Jacowies Surie, Klaas Bolhuis, Laura Wiolders, Leendert Beekman, Loek Jansen, Marit Geluk, Michiel Keller, Niels Tenhagen, Patricia Nauta, Peter Boorsma, Pim Top, Remy Leeftang, Robin Stam, Rob Overmeer, Sjef van Gaalen, Tessa Askamp, Thalia de Jong, Victor Ong, Wilco Maas.

Stagiaires

In 2018 liepen zes studenten van de master Translation in theory and practise (Universiteit Leiden) vertaalstage bij het Taalmuseum: Anne Oosthuizen, Demi van de Wetering, Emma Knapper, Jasmijn van Dongen, Natasja Oorthuis en Rianne Koene. Zij zorgden ervoor dat een groot aantal projecten zowel in het Nederlands als Engels kon worden aangeboden. Rob van Baal, student aan de theaterdocent ArtEZ Zwolle, was in het najaar als stagiair educatie aan het Taalmuseum verbonden.

Vrijwilligers

Een groot aantal personen leverde in 2018 een bijdrage aan de realisatie van de ambities van het Taalmuseum. Met name voor het project Muurgedichten.nl ontving het museum veel hulp. Op deze plek spreken wij graag onze dank uit aan: Abhishek Avtans, Alex Reuneker, Alexander Pleijter, Angélique van Drunen, Anna Wagemans, Anne de Rooij, Anne Wielinga, Ans Kluit, Arie de Kluijver, Arie Sonneveld, Asghar Seyed-Gohrab, Athina Kyriaki, Bahar Soohani, Ben Walenkamp, Bonka Borisova, Carmen Barnhoorn, Carolien Devilee, Cecile Verburg, Caroline Kroon, Cees en Olivier van Hoore, Céline Zaepffel, Chris Flinterman, Christoph Pieper, Çi dem Billur Ada, Cindy Smits, Clara Osterhaus, Danila Gorcheva, Diana Sol, Dick Bruijne, Dorien Hooman, Ed Visser, Eep Francken, Elisabet García González, Ellen van Dilst, Els Bogaerts, Emily Stanbury, Emma Zijm, Emmy Stevens, Erwin Werkers, Eva van Santen, Evelyn Bosma, Familie Ping, Farah Nikijuluw, Francien Batenburg, Frans Los, Fred Rohde, Frits van Oosten, George Saad, Geralde Lagendijk, Gideon Roggeveen, Gijsbert Rutten, Gisel-la Soler i Bertolin, Giulia Boosten, Graziella Rais,

Gulnaz Sibgatullina, Haico de Graaf, Han Nijssen, Hans Heestermans, Hans Snijders, Hansje Weijer, Hein van Woerden, Heleen Hörmann, Helena Ros i Redon, Hetty Leijdekkers, Imre Boomsluiters, Inge Harsten, Ingrid Tiekens, Irene Sluiter, Jack Smith, Jan Buijsse, Jan-Pieter Verweijen, Jan Willem Bruins, Jannet van der Hoek, Jeanna Malokos, Jetteke Bolten, João Carvalho, John Stelck, Joop van Gerven, Joris D. Raven, Julius Visser, Jurriaan Witteman, Kate Bellamy, Katinka Zeven, Katja Lubina, Kaylee Branse, Kiyo Fujiki, Lea Grüter, Leo van Zanen, Leticia Pablos Robles, Lettie Dorst, Lex van Iterson, Lianne Heslinga, Lidewij van Gils, Linda Capel, Linda van Putten, Luoyi Cai, Maarten Mentzel, Maarten Mous, Marian Klamer, Marijke van der Wal, Marijke Visch, Marjan Voorkamp, Matthijs Holwerda, Max Dohle, mevrouw Borg, Michaël Peyrot, Molly Ackerman, Naomi Nota, Natalia Sawicka, Nicole Carvajal, Nikki de Rooter, Nikki Spoelstra, Nivja de Jong, Nuzenzia Yannuar, Nynke Feenstra, Olga Crapels, Oscar Billing, Patrick Meijer, Peter Burger, Pink Metzler, Rick van Vliet, Robert Clark, Roberta Bertini Viegas, Roel Zaadnoordijk, Roger Tol, Roos-Marijn Kinkel, Sara Polak, Saskia Kaniij, Shanica Richardson, Siebren Ruijg, Sophie van Aardenne, Susannah Herman, Ton van der Wouden, Veerle van der Gracht, Victoria Kulakova, Wolfgang Keller, Xander Vertegaal, Yavne van der Raaf, Zina Anisimova, Zofia Marianna van der Kroft.





PARTNERS

Het Taalmuseum verbindt zich met innovatieve partners. Op deze manier versterkt het zijn maatschappelijke relevantie. In 2017 is samengewerkt met de volgende partijen:



**Universiteit
Leiden**

Universiteit Leiden

De Universiteit Leiden, in 1575 opgericht, is een van Europa's meest vooraanstaande internationale onderzoeksuniversiteiten. Nergens in Nederland is zo veel en zulke diverse taalkennis aanwezig als in Leiden: van oertalen tot taalverwerving en vreemde talen. De universiteit is dan ook een van de founding partners van het Taalmuseum.



Gemeente Leiden

Veel steden noemen zich een kennisstad, maar Leiden is het. De stad vormt al eeuwenlang een internationale ontmoetingsplaats van talent en kennis. De gemeente Leiden zet zich actief in om Leiden als kennisstad verder te ontwikkelen en de in de sleutelstad aanwezige expertise voor inwoners en bezoekers zichtbaar en toegankelijk te maken. De gemeente Leiden is dan ook een van de founding partners van het Taalmuseum.



Bibliotheek *plus* Centrum voor kunst en cultuur

BplusC

BplusC zet zich in om het leven van alle inwoners van de regio Leiden actief te verrijken met kunst, cultuur en kennis. Het Taalmuseum committeert zich aan deze missie door een permanente aanwezigheid bij *BplusC* na te streven. De verdieping van de activiteiten van *BplusC* met de component taal geeft meer context aan zowel het museum als *BplusC*. De samenwerking tussen het Taalmuseum en *BplusC* versterkt bovendien de ambitie van de stad Leiden zich verder te ontwikkelen als kennisstad.



Het Genootschap Onze Taal

Het Genootschap Onze Taal is de vereniging voor taalliefhebbers. Het is uitgever van het grootste landelijke taaltijdschrift, en beantwoordt vragen over de Nederlandse taal via zijn Taaladviesdienst. Tevens verkent het Genootschap alle aspecten van het Nederlands door middel van congressen, publicaties en digitale media. Het Genootschap besteedt aandacht aan de activiteiten van het museum en is betrokken bij de ontwikkeling van nieuwe initiatieven.





<

ACTIVITEITEN

>

CAMPAGNE 'DE TAAL VAN DE RAAD'

Maart 2018

Ieder maatschappelijk debat heeft terugkerende frases en woorden. Welke zijn dat eigenlijk, en wat vertellen ze over het debat? Het Taalmuseum ontwikkelde met behulp van het Nederlands Debatinstituut bingokaarten bij een aantal actuele vraagstukken. Ook nodigde het museum geïnteresseerden uit zelf te inventariseren. Als onderdeel van de campagne verzorgde het Taalmuseum 'taalduiding' bij het lijsttrekkersdebat voor de Leidse gemeenteraadsverkiezingen.



TAA!!
 HET TAALMUSEUM ONDERZOEKT DE TAAL VAN HET
 DEBAT. IEDER DEBAT HEeft OPVALLEND VAKE
 WOORDEN, ZINNEN EN UITDRUKKINGEN. WAT HOOR JIJ STEEDS TERUG!

**DE TAAL VAN
 DIGITAAL**

Con bood het internet ons
 Dankzij het wettendheids
 -vertraad die taal van digitaal
 de losse en geïntegreerde

BLOCKCHAIN
 DRONE VERBOD
 FIVETWEE
 OORLOGS
 VOERING

© 2018 Taalmuseum

TAA!!
 HET TAALMUSEUM ONDERZOEKT DE TAAL VAN HET
 DEBAT. IEDER DEBAT HEeft OPVALLEND VAKE
 WOORDEN, ZINNEN EN UITDRUKKINGEN. WAT HOOR JIJ STEEDS TERUG!

**DE TAAL VAN
 VLEES**

Wie debatist, wat eet
 en met taal. Let maar eens

BETROUWELIJK
 BESTUUR
 WE MOETTEN
 REALISTISCH
 BILVEN
 PITTELijke
 OPLOSSING
 VERBODEN
 OORLOGS
 VOERING

© 2018 Taalmuseum

TAA!!
 HET TAALMUSEUM ONDERZOEKT DE TAAL VAN HET
 DEBAT. IEDER DEBAT HEeft OPVALLEND VAKE
 WOORDEN, ZINNEN EN UITDRUKKINGEN. WAT HOOR JIJ STEEDS TERUG!

**DE TAAL VAN
 DUURZAAM**

Wie is er tegenwoordig nu niet
 hebboos een slimme
 beter milieu bij
 allen ook voor langer
 (prijs) op hangen

ENERGIE-
 TRANSITIE
 AANDEKING
 ECONOMIE
 KIMKAT-
 NEUTRAAL
 DUURZAAM
 REDEN
 FET
 VLEESVRIJE
 DAG

© 2018 Taalmuseum

TAA!!
 HET TAALMUSEUM ONDERZOEKT DE TAAL VAN HET
 DEBAT. IEDER DEBAT HEeft OPVALLEND VAKE
 WOORDEN, ZINNEN EN UITDRUKKINGEN. WAT HOOR JIJ STEEDS TERUG!

**DE TAAL VAN
 S**

Namond verkeert graag in een
 dan ook voor in. De taal van
 alledaags, vooral te ver
 ook niet ding

HAAR ELKAAR
 LUSTELEN
 TEGEN DE
 TWEEDELING
 MEDOEN
 NIET OP
 AFSTAND
 NIET
 STAAN

© 2018 Taalmuseum

TAA!!
 HET TAALMUSEUM ONDERZOEKT DE TAAL VAN HET MAATSCHAPPELIJK
 DEBAT. IEDER DEBAT HEeft OPVALLEND VAKE TERUGKOMENDE
 WOORDEN, ZINNEN EN UITDRUKKINGEN. WAT HOOR JIJ STEEDS TERUG!

**DE TAAL VAN
 WONEN**

bedreven wil een leuke, betaalbare woning, maar wie eed je niet zinnen: De woningmarkt
 zet op slot, prijzen stijgen snel en er lijken alleen maar woningzoekenden bij te komen.
 Wie naar de taal van het woonsdebat luistert, hoort vooral wat er mogelijk is. Dat wordt vaak
 emotioneel verwoord, terwijl de oplossingen meestal praktisch klinken. Wat hoor jij?

| | | | |
|-----------------------|------------------------------------|--|--------------------------------|
| SCHEEFWONERS | LEEFBAARHEID ONDER DRUK | VERDICHTING | BOUWEN BOUWEN BOUWEN |
| LEEGSTANDS- BEHEER | VERKAMERING | MEERGENERATIE- WONEN | PERMANENTE TUDE |
| MENSelijke MAAT | STARTERS ZIJN DE DUPE | BEPERKTE DOORSTROOM- MOGELIJKHEDEN | TOTALE GEKTE |
| HUISJESMELKERS | DE MIDDENKOMERS ZIJN DE DUPE | WOONTOREN | HUIZEN ZIJN OM JIJ TE WONEN |

© 2018 Taalmuseum



MUURGEDICHTEN.NL

Leiden telt meer dan honderd muurgedichten, in ruim dertig talen. Sinds 2017 werkte het Taalmuseum samen met stichting TEGEN-BEELD, initiatiefnemer van de muurgedichten, aan een nieuwe website waarop ze allemaal te ontdekken en beluisteren zijn. Het Taalmuseum coördineerde deze inspanningen. Het museum mobiliseerde zeker honderd vrijwilligers, van studenten tot expats. Zij deden onderzoek naar de verhalen achter de gedichten en spraken ze in, waardoor ze nu in de originele taal te beluisteren zijn. Stagiaires van de Universiteit Leiden vertaalden de teksten onder supervisie van het Taalmuseum in het Engels. Het museum was daarnaast verantwoordelijk voor de vormgeving, (eind)redactie en de ontwikkeling van het educatieve materiaal. Het vernieuwde muurgedichten.nl kon worden gerealiseerd dankzij bijdragen van Fonds 1818, het Prins Bernhard Cultuurfonds, Zabawas en het WOZ fonds.

LANCERING MUURGEDICHTEN.NL

9 juni 2018

Het vernieuwde muurgedichten.nl werd officieel geopend door wethouder Fleur Spijker. In samenwerking met BplusC is vanaf de opening in de bibliotheekvestigingen Nieuwstraat, Merenwijk, Stevenshof in het Nederlands en Engels een 'puzzelfietstocht' langs de muurgedichten

aangeboden. Ook organiseerde het Taalmuseum voor de lancering een theatrale happening door de Leidse binnenstad. Een grote optocht trok, voorzien van spandoeken, langs meerdere muurgedichten. Ter plekke werden gedichten voorgelezen of met aansprekende optredens uitgelicht. Onder andere de Leidse acts Vetschiller en Street Fable leverden een bijdrage aan de lancering. Van de opnames van de lancering is een filmclip gemaakt, die wordt vertoond bij BplusC en de Leidse VVV.

ALS MUREN SPREKEN

**Tentoonstelling
Juni - augustus (Old School)
Oktober - januari 2019 (Stadhuis Leiden)**

Het Taalmuseum vroeg stadsfotograaf 2017-2018 Patricia Nauta, theatermaker Erik Siebel en filmmakers Leendert Beekman en Michiel Keller uit te zoeken wat de muurgedichten voor Leiden betekenen. Hun verhalen, foto's, fragmenten en filmclips kregen een plek op de website en in de tentoonstelling Als muren spreken, die achtereenvolgens bij Old School en in het Leidse Stadhuis te zien was. Bezoekers konden hier hun kennis van de muurgedichten testen en een eigen verhaal toevoegen.

GEKKEN DWARVEN SCHRIJVEN HUIJ



NACHT VAN ONTDEKKINGEN

Lezingen

15 September

De Nacht van Ontdekkingen (voorheen Nacht van kunst en kennis) had in 2018 het thema 'Tijd'. Het Taalmuseum nodigde drie wetenschappers uit om in Old School op het Pieterskerkhof het publiek mee te nemen naar hoe elders in de wereld over tijd wordt gedacht en gesproken. Jeroen Wiedenhof (China), George Saad (Indonesië) en Maarten Mous (Afrika) leverden ieder een goed bezochte en gewaardeerde bijdrage.



DE ZIN VAN TAAL

Tentoonstelling, magazine

14 september - 30 november

Wat is de maatschappelijke waarde van het (Leidse) taalonderzoek?

In opdracht van de Leidse instituten LUCL en LUCAS interviewde het Taalmuseum taalonderzoekers die een bijdrage leveren aan actuele vraagstukken als gezondheid, innovatie, identiteit en de digitalisering van de samenleving. Hun inzichten waren te zien in een tentoonstelling op de universiteit en werden gebundeld in het bijbehorende magazine. Hiervoor schreven ook (taal)journalisten Frits Spits en Gaston Bennis, festivaldirecteur Maaïke Verrips en Hans Bennis, algemeen secretaris van de Nederlandse Taalunie, een column. Alle activiteiten in het kader van De zin van taal werden in het Nederlands en Engels aangeboden. Het magazine kon worden gedrukt dankzij een bijdrage van Stichting LOUT (Let op uw taal).





LEIDS LUISTERFESTIVAL

Festival

17 November

Is er een betere manier om de kracht van taal te ervaren dan te luisteren naar verhalen? Het Taalmuseum en BplusC organiseerden het eerste Leids Luisterfestival, met bijdragen van onder andere burgemeester Lenferink, kleinkunstenaar Hakim, journalist Yaël Vinckx, dj Mark Kneppers, schrijver Jeroen Windmeijer en emeritus hoogleraar wetenschapscommunicatie Jos van den Broek. Op meerdere plaatsen in de Leidse binnenstad kon het publiek naar korte verhalen luisteren. De avond werd afgesloten met soep met brood.





OVERIGE ACTIVITEITEN

Scholierenconferentie 2018

Het Taalmuseum adviseerde de organiserende leerlingen over mogelijke sprekers en speelde een rol als intermediair.

Campagne 'Het Taalmuseum is jouw museum'

Het Taalmuseum wil de brug slaan tussen academie en samenleving. Betrokkenheid van taalonderzoekers is daarvoor onontbeerlijk. Om hen uit te nodigen tot samenwerking zijn op de universiteit ruim vijfhonderd tweetalige (NL/ENG) brochures verspreid. Het leverde meerdere verkennende gesprekken op.

Vol van karakter

De tentoonstelling 'Vol van Karakter: Chinees in Leiden', die in 2017 te zien was in BplusC, is vanaf april 2018 te zien op het Visser 't Hooftcollege in Leiden. Gastcurator Jeroen Wiedenhof verzorgde daarbij een gastcollege.

ICLON conferentie

Op 8 juni organiseerde het Interfacultair centrum voor lerarenopleiding, onderwijsontwikkeling en nascholing van de Universiteit Leiden een conferentie over taalonderwijs in het hoger onderwijs. Het Taalmuseum gaf hier een presentatie over de inzet van studenten bij de ontwikkeling van muurgedichten.nl.

Onderwijsnetwerk Zuid-Holland

Op 27 juni ging het Onderwijsnetwerk Zuid-Holland officieel van start. Het Taalmuseum verzorgde voor de aanwezigen, overwegend docenten in het voortgezet onderwijs, een workshop over taalgebruik.

Onderzoeksvisitatie LUCL

Het Leiden University Centre for Linguistics (LUCL) werd op 1 oktober gevisiteerd door een internationale delegatie. Het Taalmuseum gaf de gasten een rondleiding/presentatie. De outreach van het instituut werd als excellent beoordeeld.

Leiden+

Van 5 tot 11 november vond het eerste Leiden + festival plaats. Onderdeel van het festival was een serie podcasts. Het Taalmuseum leverde hieraan een bijdrage.

DRONGO talenfestival

Het DRONGO talenfestival is het grootste talenfestival van de Benelux en vond dit jaar plaats op 9 en 10 november. Het Taalmuseum was als flexposant op het festival aanwezig en nam zitting in het panel over Lân fan taal, onderdeel van Leeuwarden-Fryslân 2018 culturele hoofdstad van Europa.

Het Taalmuseum van de toekomst

In het najaar schreef de directie de visie *Het Taalmuseum van de toekomst: Leiden als afzender, Nederland als podium*, waarin de ambities en plannen voor de periode 2019-2021 zijn uitgewerkt. Het document is inmiddels te downloaden op www.taalmuseum.nl/nl/visie.



IMPACT



Het Taalmuseum gebruikt de stad als podium en heeft geen eigen gebouw. Daardoor is niet bij alle activiteiten sprake van kaartverkoop. Het museum spant zich wel in om gegevens over het bereik te verzamelen. In 2018 werden meerdere doelgroepen bereikt: scholieren, studenten, poëziefhebbers, bibliotheekbezoekers. Ook bleek de waardering van zowel bezoekers als partners hoog.

Bij het samenstellen van dit jaarverslag werd bekend dat de visitatiecommissie van LUCL het Taalmuseum ten zeerste waardeerde. In hun rapport wordt het Taalmuseum omschreven als "a remarkable project" met grote waarde op het gebied van kennisdisseminatie en "relevance to society".

TENTOONSTELLINGEN 2018

Als muren spreken

Met de tentoonstelling Als muren spreken en de website muurgedichten.nl project sloeg het Taalmuseum een brug tussen taalliefhebbers uit de regio Leiden en internationale bezoekers en expats. Beide groepen leverden een bijdrage aan de ontwikkeling van het project en vormden tegelijkertijd ook de doelgroep van de website en tentoonstelling. Om hen te bereiken is gekozen voor een tweetalige aanpak (NL/EN) en voor aanwezigheid in de wijken, in samenwerking met BplusC. Om daarnaast ook een jongere doelgroep voor poëzie en de muurgedichten te interesseren, is in samenwerking met lokale docenten educatief materiaal ontwikkeld. De tentoonstelling en de website muurgedichten.nl droegen bij aan de lokale verankering en permanente zichtbaarheid van het museum en aan de uitbreiding van het Leidse netwerk.

Kerncijfers

Tentoonstelling, 80 dagen (twee locaties)
8.000 - 10.000 bezoekers
1500 fietsroutes verspreid

De zin van taal

De focus van De zin van taal lag op de academische gemeenschap en de kennis die daar aanwezig is. Het Taalmuseum vond ruim twintig wetenschappers bereid om mee te werken en hun inzichten aan vakgenoten en een breed, algemeen publiek te presenteren. Deze tentoonstelling had tevens als doelstelling het animo om samen te werken met het Taalmuseum onder wetenschappers te vergroten, en lijkt daarin geslaagd: het museum ontving sindsdien meerdere verzoeken om samen op te trekken. Ook is het Taalmuseum benaderd door meerdere docenten die het magazine De zin van taal in hun lessen willen gebruiken.

Kerncijfers

Tentoonstelling, 55 dagen
1.250-2.250 bezoekers
500 magazines (print) verspreid

EVENEMENTEN 2018

De taal van de raad

Het project de taal van de raad kwam tot stand in nauwe samenwerking met vrijwilligers verenigd in de Taalvrienden. Het Taalmuseum had de ambitie met dit project aan te sluiten bij de actualiteit. Hoewel partner Onze Taal digitaal aandacht aan het initiatief heeft besteed, bleef het bereik vooral lokaal.

Kerncijfers

10+ vrijwilligers
150+ bezoekers verkiezingsdebat
750 taalbingokaarten (print) verspreid

Lancering Muurgedichten.nl

De website rond de Leidse muurgedichten en lancering hiervan werden gerealiseerd in samenwerking met stichting TEGEN-BEELD. De lancering moest de nieuwe website op de kaart zetten en is daar volop in geslaagd. Een feestelijke optocht door de stad zorgde er voor dat mensen met elkaar in gesprek gingen over de muurgedichten.

Kerncijfers

5+ acts
60+ deelnemers aan de theatrale rondgang
140+ bezoekers
300+ flyers verspreid
600+ ansichtkaarten verspreid

Nacht van Ontdekkingen

Het Taalmuseum deed vanzelfsprekend mee aan de Nacht van Ontdekkingen. Het evenement is een hoogtepunt in de kennisstad agenda. Het heeft een regionale uitstraling en trekt een breed geïnteresseerd publiek.

Kerncijfers

3 lezingen
100+ bezoekers lezingen
3500+ bezoekers Nacht van Ontdekkingen

Leids Luisterfestival

De inzet van het Leids Luisterfestival was om een breed publiek, vanaf acht jaar, de kracht van taal te laten ervaren. Deze doelstelling is gerealiseerd. Tevens versterkte dit project de samenwerking met BplusC. Samen hebben wij een nieuw festival gerealiseerd dat volgens zowel deelnemers, bezoekers, sponsors als organisatoren voor herhaling vatbaar is.

Kerncijfers

8 vertellers
9 verhalenroutes
20 vrijwilligers
160 bezoekers

ONLINE BEREIK EN (SOCIALE) MEDIA

Taalmuseum.nl

De museumwebsite heeft eind 2018 een upgrade gekregen en is nu volledig tweetalig beschikbaar. Daarbij zijn ook alle pagina's tegen het licht gehouden en is de informatie geactualiseerd.

Kerncijfers 2018

900+ bezoekers per maand
10.650 unieke bezoekers
23.800 pagina's bezocht

Taalwinkel

In de eerste maanden van 2018 realiseerde het Taalmuseum een webwinkel waarin producten worden aangeboden. Deze is geïntegreerd in de website Taalmuseum.nl. Het aanbod omvat inmiddels tien producten. Het museum verkocht in 2018 ruim 100 producten.

Muurgedichten.nl

Mede dankzij de opvallende lancering en de verspreiding van posters en flyers heeft de vernieuwde website sinds hij in de lucht is een groot bereik.

Kerncijfers

8 fiets- en wandelroutes
20+ stadsverhalen
120 muurgedichten met achtergrondinformatie en audiofragmenten
1500 flyers en posters verspreid
2000+ bezoekers per maand

PERS

Met name rond de lancering van Muurgedichten.nl wist het Taalmuseum veel media-aandacht te genereren, onder andere in de regionale pers en in *Leven! Magazine* en *Libelle*. Het *Leids Dagblad* besteedde aandacht aan Muurgedichten.nl, De zin van taal en het Leids Luisterfestival. Ook was het Taalmuseum herhaaldelijk te gast bij Sleutelstad FM, dat tevens de lancering van Muurgedichten.nl live uitzond.







KERNCIJFERS



Het Taalmuseum ontving in 2018 subsidies van de founding partners Universiteit Leiden en Gemeente Leiden. Daarnaast ontving het museum financiële bijdragen van Fonds 1818, het Prins Bernhard Cultuurfonds, Zabawas, WOZ fonds en Stichting LOU.T. Ook haalde het museum inkomsten uit kaartverkoop en de verkoop van producten.

| | 2018 | | 2017 | |
|----------------------------------|---------|-------------------|---------|-------------------|
| | € | In % van de baten | € | In % van de baten |
| Baten | 226.406 | 100,0 | 210.107 | 100,0 |
| Directe lasten | 187.631 | 82,9 | 163.525 | 77,8 |
| Baten -/- directe lasten | 38.775 | 17,1 | 46.582 | 22,2 |
| Huisvestingskosten | 3.000 | 1,3 | | |
| Kantoorkosten | 12.541 | 5,5 | 7.480 | 3,6 |
| Som der exploitatielasten | 15.541 | 6,8 | 7.480 | 3,6 |
| Exploitatieresultaat | 23.234 | 10,3 | 39.102 | 18,6 |
| Resultaat | 23.234 | 10,3 | 39.102 | 18,6 |

Het Taalmuseum heeft geen personeel in dienst. Het museum werkt met een vaste kern zelfstandigen en trekt per project specifieke zelfstandige medewerkers aan. Het beloningsbeleid is, voor zover van toepassing, in lijn met de Code Governance Cultuur en de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT).

TAALI!

INFO@TAALMUSEUM.NL
WWW.TAALMUSEUM.NL